

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นต้นมายุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาประเทศส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ โดยอาศัยหลักความได้เปรียบทางทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่อย่างมากมายมาใช้เป็นพื้นฐานในการผลิตเพื่อสร้างงานและหาเงินตราเข้าประเทศจากการส่งออก ซึ่งทำรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ซึ่งก็นับว่าเหมาะสมกับสถานการณ์และศักยภาพของประเทศในขณะนั้น นับเป็นการพยายามของรัฐที่จะเพิ่มศักยภาพโดยส่วนรวมของประเทศให้สูงขึ้นทุก ๆ ด้านเช่นเดียวกับประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย การดำเนินงานดังกล่าว ได้นำเอาวิทยาการและระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อให้การพัฒนาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบกับในห้วงเวลาดังกล่าวประชากรในประเทศเพิ่มขึ้นในอัตราค่อนข้างสูงทรัพยากรธรรมชาติจึงถูกนำมาใช้ในรูปแบบต่างๆ อย่างกว้างขวาง และขาดแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและขจัดมลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมควบคู่ไปกับการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2524) ดังนั้น ทรัพยากรต่างๆ ในประเทศไทยจึงลดลงอย่างรวดเร็วเนื่องจากขาดการวางแผนในการจัดการที่ดี ต่อมาเมื่อทางรัฐบาลเริ่มวางแผนใหม่ให้ไปในลักษณะพัฒนาเศรษฐกิจไปพร้อม ๆ กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีการเน้นการดำเนินงานในด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยมีวัตถุประสงค์ คือ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และอนุรักษ์ธรรมชาติ รวมถึงการสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ธรรมชาติไปในตัว

จังหวัดเชียงใหม่เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวนมาก ทั้งทรัพยากรป่าไม้ แหล่งต้นน้ำและแม่น้ำลำธารสายสำคัญ แหล่งศิลปกรรมที่เก่าแก่ นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางการเมืองการปกครอง การศึกษา และการท่องเที่ยวของภาคเหนือตอนบนมานาน และพบว่าโดยเฉพาะแหล่งธรรมชาติต่าง ๆ ที่มีอยู่นำมาใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับรัฐบาลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการบริการและการท่องเที่ยวว่า การท่องเที่ยว คือ หนทางสำคัญของการทำรายได้เข้าสู่ประเทศ ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานการบริการ เพิ่มความหลากหลายของรูปแบบการให้บริการและการท่องเที่ยวและเพิ่มระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการและการท่องเที่ยว ดังนั้น ทางสำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้มีการวางแผนและการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดตั้งสวนสัตว์

กลางคืน เชียงใหม่ไนท์ซาฟารี และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อกำหนดกรอบแนวทาง และดำเนินงานการจัดตั้งสวนสัตว์กลางคืนเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชั้นนำของโลก (World Class Destination) ของประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2546)

เชียงใหม่ไนท์ซาฟารี (Chiang Mai Night Safari) เดิมใช้ชื่อว่าสวนสัตว์กลางคืนเชียงใหม่ซาฟารีไนท์ และเปลี่ยนมาเป็นเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีจัดทำเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลที่ให้มีการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างรายได้ของประเทศโดยเพิ่มความหลากหลายของรูปแบบและเพิ่มระดับความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ ซึ่งอดีต ฯพล ฯ นายกรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้มีนโยบายและมีความคิดเห็นว่าสวนสัตว์เชียงใหม่ที่มีอยู่ปัจจุบันมีขนาดเล็ก พื้นที่ไม่สามารถขยายได้อีกในขณะที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวจึงดำริที่จะจัดสร้างเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคเหนือ (Hub) โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ที่จะเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาคนี้ สวนสัตว์กลางคืนจึงจะเป็นแรงดึงดูดให้ชาวต่างประเทศมาเที่ยวเชียงใหม่มากขึ้นทำให้นักท่องเที่ยวพักอยู่ในจังหวัดนานขึ้นและกระจายการท่องเที่ยวออกไปสู่จังหวัดใกล้เคียง สวนสัตว์กลางคืนจะช่วยเสริมสร้างความตระหนักและความเข้าใจของประชาชนต่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น จึงได้จัดทำโครงการเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานโลกในด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้วยปัจจุบันการท่องเที่ยวมีการแข่งขันกันมากขึ้นแต่ประเทศไทยยังมีโอกาสสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยเน้นการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวที่หลากหลายมีคุณภาพและมาตรฐาน โครงการเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี ได้จัดทำเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลตามยุทธศาสตร์สานฝันประเทศไทย ให้ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตมาตรฐานระดับโลก ซึ่งกำหนดให้จังหวัดเชียงใหม่ในฐานะเมืองหลักในภาคเหนือ ที่มีศักยภาพเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคอินโดจีน และประเทศจีนตอนล่าง และมีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวสูง เป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาสินค้าและบริการ ประกอบกับจังหวัดเชียงใหม่มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะกลางวัน สำหรับในช่วงเวลากลางคืนยังไม่มีรูปแบบที่หลากหลาย การจัดตั้งสวนสัตว์กลางคืนนี้จะสามารถพัฒนาเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำของโลก (World Class Destination) และคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ความเป็นไทย (รายงานความก้าวหน้าการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2549)

สำนักนายกรัฐมนตรี จึงได้มีคำสั่งที่ 90/2545 ลงวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ.2545 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาวางแผนและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งสวนสัตว์กลางคืนจังหวัด

เชียงใหม่และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว (สสค.) โดยมีอธิบดีกรมป่าไม้ในขณะนั้น (ดร.ปลอดประสพ สุรัสวดี) เป็นประธาน ต่อมาหลังจากมีการปฏิรูประบบราชการทำให้มีการเปลี่ยนตำแหน่งและสังกัดของสมาชิกแต่เพื่อให้การจัดตั้งเชียงใหม่ในท่าซาฟารีดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยสำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้มีคำสั่งที่ 390/2545 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2545 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาวางแผนและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งสวนสัตว์กลางคืนจังหวัดเชียงใหม่และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว (สสค.) ยกเลิกคำสั่งที่ 90/2545 ลงวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ.2545 และได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 224/2547 ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2547 เรื่องจัดตั้งสำนักงานบริหาร โครงการเชียงใหม่ในท่าซาฟารีโดยมีนายปลอดประสพ สุรัสวดี ประธานกรรมการ สสค. ทำหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานบริหาร โครงการเชียงใหม่ในท่าซาฟารีอีกหน้าที่หนึ่ง (รายงานความก้าวหน้าการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2548)

เชียงใหม่ในท่าซาฟารี จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและจัดตั้งสวนสัตว์กลางคืนเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศและภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เพิ่มทางเลือกให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ยกย่องสินค้าและบริการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ก่อให้เกิดการสร้างรายได้ การจ้างงานในจังหวัดเชียงใหม่และภูมิภาค รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย แผนหลักที่สำคัญ คือ นโยบายของรัฐบาลในการสร้างรายได้เข้าประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ.2547-2549) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พ.ศ.2540-2559) และกรอบแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ.2545-2549) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2547 และยุทธศาสตร์ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ศ.2546-2549) รวมทั้งความเชื่อมโยงกับแผนงาน/โครงการพัฒนาที่สำคัญ คือ สนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์ประชุมนานาชาติจังหวัดเชียงใหม่ที่มีกลุ่ม MICE (Meeting, Incentive, Conference and Exhibition) เป็นเป้าหมายทางการตลาดสนองตอบกับแผนงานการพัฒนาให้เชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาค (Aviation Hub) และสนับสนุนยุทธศาสตร์สานฝันประเทศไทยให้ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตมาตรฐานระดับโลกโดยเป็นเมืองหลวงของการท่องเที่ยวเอเชีย (รายงานความก้าวหน้าการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, อ้างแล้ว)

หลังจากที่ได้มีการสร้างเชียงใหม่ในท่าซาฟารีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทางเชียงใหม่ในท่าซาฟารีมีการจัดการในด้านต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการนักท่องเที่ยว การจัดการสิ่งแวดล้อม

ทั้งภายในและการจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร การจัดการด้านความปลอดภัย ฯลฯ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมและชุมชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี

นอกจากนี้เชียงใหม่ไนท์ซาฟารีได้เปิดโอกาสให้ชุมชนที่อยู่รอบพื้นที่จำนวน 3 ตำบล คือ ตำบลสุเทพ และตำบลแม่เหีะ อำเภอเมือง และตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีตั้งแต่เริ่มก่อสร้างและหลังก่อสร้างเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี โดยกิจกรรมที่ทางเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีกับชุมชนทำร่วมกัน ได้แก่ ร้านค้ายกแก้ว เป็นร้านค้าขายของที่ระลึกของชุมชน 3 ตำบล รอบพื้นที่เชียงใหม่ไนท์ซาฟารี ซึ่งเป็นร้านที่จัดจำหน่ายสินค้าที่ผลิตจาก 3 ตำบล ในพื้นที่ซึ่งมีงานเกี่ยวกับการผลิตอาหารสัตว์ได้มีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตอาหารสัตว์ 3 ตำบล เป็นกลุ่มที่ผลิตอาหารสัตว์ และจัดส่งให้แก่เชียงใหม่ไนท์ซาฟารี นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่เอื้อประโยชน์ในการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนอีกหลายอย่าง เช่น การจัดตั้งกลุ่มบริการรถรับ - ส่งนักท่องเที่ยวเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี 3 ตำบลซึ่งเป็นกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพรถรับจ้าง (สี่ล้อแดง) ซึ่งสมาชิกในกลุ่มมีสิทธิจ้อครด ณ จุดบริการรถรับส่งที่ไนท์ซาฟารีจัดให้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี การจ้างงานในพื้นที่ 3 ตำบลก็เป็นกิจกรรมอีกอย่างหนึ่งเป็นการสร้างงานให้กับชุมชน โดยทางเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีจะให้โอกาสประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในพื้นที่ 3 ตำบลในการพิจารณาเข้าทำงานในเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีก่อนพื้นที่อื่น ทาง 3 ตำบลใกล้เคียงยังได้รับสิทธิ์ในการเข้าเยี่ยมชมเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีฟรีปีละ 1 ครั้ง ซึ่งจะอยู่ในช่วงประมาณกลางปี นอกจากนี้ทางเชียงใหม่ไนท์ซาฟารียังมีการเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนเมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นในชุมชน เช่น งานทำบุญ งานศพ เป็นต้น เพื่อเป็นเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน (รายงานความก้าวหน้าการบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, อ้างแล้ว)

จากธรรมชาติของมนุษย์ ที่จะต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม มีการติดต่อสื่อสารการพูดคุยพบปะกันทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ จากการศึกษาพบว่าปฏิสัมพันธ์ในลักษณะต่าง ๆ กันนั้น เป็นเสมือนการพัฒนากระบวนการทางสังคมที่ส่งผลต่อชุมชนทั้งทางบวกและลบ

องค์ประกอบร่วมที่สัมพันธ์กันไม่ว่าจะปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะใด ๆ ก็ตาม บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เปิดประเด็นปัญหาและเชื่อมโยงไปยังบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่น ซึ่งจะเป็นใครก็ได้ไม่จำเป็นที่จะต้องมีส่วนภาพทางสังคม สำหรับสถานที่จะไม่เป็นตัวกำหนดในการเกิดปฏิสัมพันธ์ เนื่องจากปฏิสัมพันธ์สามารถเกิดได้ทุกที่ทุกเวลา สถานที่เป็นเพียงจุดที่แสดงให้เห็นถึงขณะที่มีการปฏิสัมพันธ์เท่านั้น และบางกรณีสถานที่เป็นเพียงเวลาที่กำหนดกิจกรรมของปฏิสัมพันธ์ของปฏิสัมพันธ์ในลักษณะต่าง ๆ ระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีเท่านั้น สำหรับสถานการณ์เรื่องราวถือว่าเป็นตัวแปรพื้นฐานสำคัญที่ทำให้เกิดประเด็นหรือปัญหาที่จะส่งผลให้เกิดรูปแบบลักษณะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีและสถานการณ์ที่เป็นประเด็น

ปัญหาจะเป็นตัวเร่งกระบวนการทางสังคมที่เชื่อมโยงต่อกันกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน (สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์, 2535)

การปฏิสัมพันธ์ในลักษณะต่าง ๆ จะมีระยะเวลาแฝงในตัวของมันเอง แต่ระยะเวลาไม่ใช่ตัวกำหนด ระยะเวลาขึ้นอยู่กับบุคคล สถานที่และสถานการณ์ที่เป็นประเด็น ปัญหา เนื้อหาสาระของลักษณะการปฏิสัมพันธ์และขึ้นกับบรรยากาศของการปฏิสัมพันธ์

องค์ประกอบดังกล่าวเป็นตัวกำหนดให้เกิดปฏิสัมพันธ์ โดยมีประเด็นปัญหาเป็นตัวชี้้นำของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม ซึ่งอาจจะเป็นในรูปแบบของความขัดแย้ง การโต้เถียง และการประนีประนอม รวมถึงการให้ความร่วมมือซึ่งปรากฏการณ์เหล่านี้จะเป็นตัวบอกถึงรูปแบบลักษณะปฏิสัมพันธ์ที่เกิดในสังคมมนุษย์

ดังได้กล่าวมาแล้วปฏิสัมพันธ์เป็นกระบวนการทางสังคมที่ปรากฏในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งการศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ในทศวรรษจะเป็นประโยชน์ในการทราบถึงประเด็นปัญหาที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิสัมพันธ์อันจะทำให้เครือข่ายชุมชนเกิดความเข้มแข็งและมีศักยภาพ

ดังนั้นทางผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษารูปแบบลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้เชียงใหม่ในทศวรรษกับเชียงใหม่ในทศวรรษว่าเป็นมีรูปแบบลักษณะเป็นอย่างไร นอกจากนี้จะทำการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่เป็นปัจจัยในการส่งผลต่อรูปแบบลักษณะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ในทศวรรษ

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

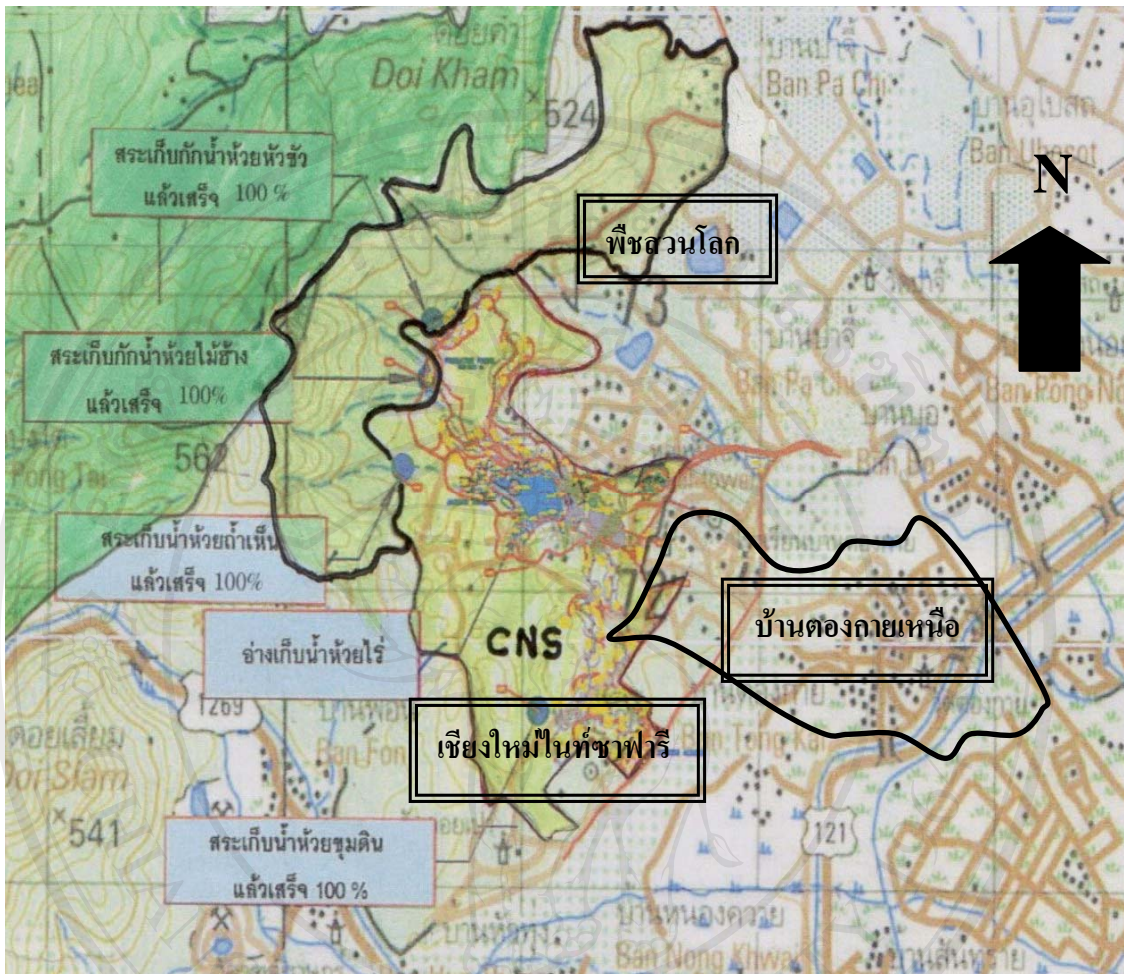
- 1) เพื่อศึกษารูปแบบลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ในทศวรรษ
- 2) เพื่อศึกษาถึงประเด็นปัญหาที่ส่งผลต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ในทศวรรษ

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ในทศวรรษ ผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตของการศึกษาไว้ ดังนี้

- 1) ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ผู้วิจัยได้เลือกศึกษา คือ บ้านดองกายเหนือ ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเหตุผลในการคัดเลือกพื้นที่ในการทำวิจัย เนื่องจากบ้านดองกายเหนือเป็นหมู่บ้านที่มีทำเลที่ตั้งติดกับเชียงใหม่ในทศวรรษมากที่สุด ทางผู้วิจัยเชื่อว่าหมู่บ้านนี้จะมีประเด็นปัญหา หรือปรากฏการณ์ที่ส่งผลต่อรูปแบบลักษณะการปฏิสัมพันธ์กับเชียงใหม่ในทศวรรษมากกว่าหมู่บ้านอื่น

ภาพที่ 1.1 แผนที่แสดงที่ตั้งบ้านตองกายเหนือ ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

2) ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาได้กำหนดประเด็นกว้าง ๆ เป็นแนวทางในการศึกษาภาคสนามดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาบริบทเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีโดยจะมีการศึกษาเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ลักษณะทางกายภาพ เส้นทางการคมนาคมขนส่ง เส้นทางสายหลัก เส้นทางสายรอง ของเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีกับชุมชนบ้านตองกายเหนือ รวมไปถึงโครงข่ายที่มีการติดต่อเชื่อมโยงกับทางเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี และชุมชนบ้านตองกายเหนือ โดยจะมีการศึกษาการดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีส่วนในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับชุมชนบ้านตองกายเหนือ รวมถึงกิจกรรมอื่นๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อชุมชนบ้านตองกายเหนือ เช่น การจัดการด้านเสียง กลิ่น น้ำเสีย ฯลฯ

2.2 ศึกษาบริบทชุมชนบ้านตองกายเหนืออย่างกว้าง ๆ โดยจะมีการศึกษาเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ลักษณะทางกายภาพ จำนวนประชากร การประกอบอาชีพ รายได้ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำกับเชียงใหม่ไนท์ซาฟารีด้วย

2.3 ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี โดยจะมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบ ลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี ภายใต้กรอบแนวคิดปฏิสัมพันธ์ซึ่งประกอบไปด้วย

2.3.1 ความขัดแย้งเรื่องของความคิดเห็น แนวคิด วิธีการ ผลประโยชน์

2.3.2 การประนีประนอมในเรื่องของการประสานแนวความคิด การยุติปัญหา การพยายามประสานกันเพื่อแก้ปัญหา

2.3.3 การปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

2.3.4 ความร่วมมือในเรื่องของกิจกรรมที่ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ การพึ่งพาอาศัย การให้การสนับสนุนการรวมกลุ่ม

2.4 ศึกษาประเด็นปัญหาที่เป็นเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบลักษณะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี โดยพิจารณาจากเงื่อนไขปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

2.4.1 ด้านความปลอดภัย ได้แก่ การจัดการปัญหาเกี่ยวกับสัตว์หลุด

2.4.2 ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การจ้างงานในชุมชน

2.4.3 ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เรื่องการจัดการน้ำเสีย การจัดการกลิ่นมูลสัตว์ การจัดการด้านเสียง

2.4.4 ด้านความร่วมมือระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี ได้แก่ ร่วมมือกันในกิจกรรมต่าง ๆ

3) ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ทำเป็นสำหรับการศึกษานี้ประกอบไปด้วยบุคคล 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1 หัวหน้าครอบครัวที่อาศัยอยู่ที่บ้านตองกายเหนือ ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ รวมจำนวน 138 คน

3.2 กลุ่มผู้นำชุมชนบ้านตองกายเหนือ ได้แก่ กำนัน (ผู้ใหญ่บ้าน) คณะกรรมการหมู่บ้าน รวมจำนวน 16 คน

4) ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษานี้ได้กำหนดระยะเวลาศึกษาตั้งแต่ช่วงเดือน พฤศจิกายน 2550 - เดือนมิถุนายน 2551 รวมระยะเวลาทั้งหมด 8 เดือน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ในทิวเขาฟารีในเชิงแลกเปลี่ยนและมีการกระทำต่อกันภายใต้รูปแบบของการขัดแย้ง การประนีประนอม การปรับตัว การแข่งขัน และความร่วมมือ

รูปแบบลักษณะปฏิสัมพันธ์ หมายถึง ลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเชียงใหม่ในทิวเขาฟารี ซึ่งสามารถแบ่งได้ 3 ลักษณะคือ ลักษณะแบบธรรมชาติ ลักษณะแบบกึ่งทางการ และลักษณะแบบทางการ

ชุมชน หมายถึง ชุมชนหมู่บ้านตองกายเหนือ ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ประเด็นและปัญหา หมายถึง สถานการณ์ที่เป็นกลไกหรือองค์ประกอบที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างชุมชนและเชียงใหม่ในทิวเขาฟารี ไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ

เครือข่าย หมายถึง การติดต่อสื่อสารและความร่วมมือของกลุ่มคนในชุมชนบ้านตองกายเหนือ เพื่อจัดการกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของทางเชียงใหม่ในทิวเขาฟารี ซึ่งเกิดอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ